ARAŞTIRMA MAKALESİ
(Research Article)

Giysinin Kimlikleşme Aracı Olarak Kullanımı: Hipster Tarzı ve Tüketim Değişkenleri Üzerine Bir İnceleme

The Use of Clothing as a Means of Self-Identification: A Study on Hipster Style and Consumption Factors

DOI: 10.54976/tjfdm.1807075
Alınış (Received): 20.10.2025 **Kabul Tarihi (Accepted):** 29.09.2026

[1]Feyza Türemez,
Orcid: 0000-0003-3663-3363

[2]Ceyhun Berkol,
Orcid: 0000-0002-8430-628X

[1]Lecturer, Malatya Turgut Özal University, Yeşilyurt Vocational School, Department of Design, Fashion Design Program, Malatya, Türkiye

[2]Assoc. Dr., Istanbul Arel University, Faculty of Fine Arts, Department of Graphic Design, Istanbul, Türkiye

Sorumlu Yazar (Corresponding Author):
Feyza TÜREMEZ
feyza.turemez@ozal.edu.tr

Anahtar Kelimeler:
Moda, Kültürel Kimlik, Alt Kimlik, Hipsterler

Keywords:
Fashion, Cultural Identity, Sub-identity, Hipsters

Yazar Notu:

Yükseklisansım sürecinde araştırmama katkılarından dolayı danışmanım Doç. Dr. Ceyhun Berkol'a teşekkür ederim.

Bu makale İstanbul Arel Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Tekstil ve Moda Tasarımı Anabilim Dalı'nda 2025 Yılında yapılmış olan "Toplumsal Olayların Giysi Modasına Etkileri ve Hipsterlar " adlı yüksek lisans tez çalışmasından türetilmiştir.

ÖZ

Moda, kimlikleşme sürecinde bireyin kendini ifade etme aracı olarak işlev görmektedir. Hipster alt kültüründe bu işlev giyim tercihleri üzerinden belirginleşmekte ve bireyin toplumsal konumunu ve kültürel aidiyetini dışa vurmasını sağlamaktadır. Bu çalışmanın amacı, bireylerin giysi modasını bir kimlikleşme aracı olarak kullanma düzeyleri ile belirli değişkenler (moda anlayışı türü, giyime ayırdıkları gelir oranı, stile dikkat etme düzeyi, tarzında ısrarcı olma durumu, dövmenin konumu ve dövme olma durumu) arasındaki ilişkileri incelemektedir. Veri toplama tekniği olarak "Anket Tekniği" ve tarama modeli olarak "Betimsel Yöntem" kullanılmıştır. Anket formu, İstanbul İli Kadıköy, Karaköy ve Cihangir semtlerinde yaşayan ve caddelerde gezenler içerisinde kendini Hipster olarak tanımlayan ve amaçlı örnekleme yöntemi kullanılarak seçilen 260 kişiye 12/06/2025 ve 17/06/2025 tarihleri arasında uygulanmıştır. Sonuçlar; bireylerin giysi modasını kimlikleşme aracı olarak kullanma düzeyleri ile dövme olma durumu arasında ilişki bulunmuştur. Bireylerin giysi modasını kimlikleşme aracı olarak kullanma düzeyleri ile tarzında ısrarcı olma durumu arasında ilişki bulunmuştur. Araştırma kapsamında incelenen giysinin kimlik ifadesi olarak kullanımının; bireylerin moda anlayışı türü, giyime ayırdıkları gelir oranı, stile dikkat etme düzeyi, dövmenin konumu arasında ilişki bulunmamıştır.

ABSTRACT

Fashion functions as a means of self-expression for the individual in the process of identification. In the hipster subculture, this function becomes evident through clothing preferences and enables the individual to express their social position and cultural belonging. The aim of this study is to examine the relationships between individuals' levels of using clothing fashion as a means of identification and certain variables (type of fashion understanding, proportion of income allocated to clothing, level of attention to style, persistence in one's style, location of tattoo, and having a tattoo). The "Survey Technique" was used as the data collection technique and the "Descriptive Method" as the survey model. The questionnaire form was administered between 12/06/2025 and 17/06/2025 to 260 people who live in the Kadıköy, Karaköy, and Cihangir districts of Istanbul, who consider themselves Hipster among those walking on the streets, and who were selected using the purposive sampling method. Results: A relationship was found between individuals' levels of using clothing fashion as a means of identification and having a tattoo. A relationship was found between individuals' levels of using clothing fashion as a means of identification and persistence in one's style. Within the scope of the study, no relationship was found between the use of clothing as an expression of identity and individuals' type of fashion understanding, proportion of income allocated to clothing, level of attention to style, or location of tattoo.

Kaynak gösterimi: Türemez, F., Berkol, C. (2026). Giysinin kimlikleşme aracı olarak kullanımı: Hipster tarzı ve tüketim değişkenleri üzerine bir inceleme. *Turkish Journal of Fashion Design and Management. 8*(2): 193-218, https://doi.org/10.54976/tjfdm.1807075

How to cite: Türemez, F., Berkol, C. (2026). The Use of clothing as a means of Self-Identification: A Study on Hipster Style and consumption factors. *Turkish Journal of Fashion Design and Management. 8*(2): 193-218, https://doi.org/10.54976/tjfdm.1807075

Giriş

Moda, geçmişte ve günümüzde kültürel kimliğin inşasında kullanılan temel araçlardan biridir. Moda, bireyler arasındaki simgesel sınırları belirlemekte ve sosyal statü, sınıf farklılıkları ile kültürel aidiyetlerin kamusal ifadesini sağlamaktadır. Giyim bu süreçte göstergebilimsel ve iletişimsel bir değer taşımaktadır. Beden dili aracılığıyla bireyin karakterine dair ipuçları sunmaktadır (Koca vd., 2007). Kimlik olgusu toplumsal çevre, cinsiyet ve zaman diliminden etkilenmektedir. Çağdaş toplumlarda bireyler çoklu kimlikler benimsemekte ve bu kimlikler giyim tercihlerini şekillendirmektedir (Pektaş, 2006). Kimlikleşme, bireyin giyim tercihleri ve görünüm biçimleri aracılığıyla kendisini toplumsal olarak göstermesi ve aidiyetlerini ifade etmesi süreci olarak karşımıza çıkmaktadır.

Moda endüstrisi kimliği beden üzerinden somutlaştırarak tüketim, beğeniler ve kültürel alışkanlıklarla ilişkilendirmektedir. Bourdieu (1983), modern toplumlarda tüketim kalıplarının sınıfsal konumu yansıttığını ve giyimin kolektif bellekte şekillenen bir yaşam tarzı göstergesi olduğunu ifade etmektedir. Kellner (2005) ise kitlesel üretimin bireysel kimlik arayışını beslediğini, imaj odaklı bireylerin modayı kimlik inşa aracı olarak kullandığını belirtmektedir. Giyim, bireysel ve toplumsal kimliğin mitsel bir bileşenidir ve kültür endüstrisi tarafından şekillendirilmektedir (Gottdiener, 2005). Fiske (2012), giyimin kişiliği ifade etme ile birlikte toplumsal anlam taşıdığını, kumaş, renk ve tarzın sınıfsal aidiyeti kodladığını savunmaktadır.

Moda, kıyafetlerdeki değişimlerle toplumsal grupların dönüşümünü ve gruplar arasındaki eşitsizliklerini yansıtmaktadır. İlk çağlarda giysiler yüksek değerli mallar olarak görülmüş, ailelere miras bırakılmış veya takas aracı olarak kullanılmıştır. Saray ve üst tabaka modayı etkilemiş, bazı uygarlıklarda toplumsal katmanlara göre özel kumaş kuralları belirlenmiştir. Sanayi Devrimi öncesinde giysi seçimleri bireylerin sosyoekonomik statüsünü, dini aidiyetini, coğrafi konumunu, soyunu, cinsiyetini ve mesleğini yansıtmıştır (Crane, 2018). Alt sosyoekonomik sınıf sınırlı kıyafetlere sahipken üst tabaka şık giysilere kolayca ulaşabilmiş ve modayla ilgilenen kişiler üst sınıftaki bireyleri taklit etmiştir (Crane, 2018).

19. yüzyıl sona ererken giyim uygun fiyatlı hale gelmiş, işçi sınıfı, orta sınıf ve üst sınıftan bireyler kazançlarının önemli bir kısmını şık giysilere ayırmıştır. 20. yüzyıldaki gelişmeler hazır giyim ürünlerini ucuzlatmış, seri üretimle her ekonomik düzeye hitap eden giysiler çoğalmış ve giysilerin ekonomik değeri düşmüştür (Crane, 2018). Sanayi Devrimi zaman verimliliğini öne çıkarmış, kent yaşamından kaçış kıyı ve kırsal tatillerini moda yapmıştır (Orsborne, 2013; Fogg, 2014). Modanın tarihsel dönüşümü, giyimin kimlik ve tüketimle ilişkisini belirginleştirmiştir.

Giyim kültürün önemli bir yönüdür ve moda kişiye yer ve zamanın koşullarıyla şekillenen bir kimlik sağlamaktadır (Yengin, 1996: 122). Moda ürünleri insan bedenini

standartlaştırmakta ve giderek tüketim nesneleriyle özdeşleştirmektedir (Baudrillard, 1997: 163). Barthes (1990), modanın giyim endüstrisindeki tasarımın ötesinde mekân, meslek ve sosyal eğilimlerle kurulan diyalektik bir ilişki olduğunu belirtmektedir. Seri üretim ürünler ve moda kimlikle ilgili istekler yaratmakta ve bu istekler imgeler aracılığıyla yeni kimlikler edinmek isteyen bireylere pazarlanmaktadır (Kellner, 1991: 83).

Alt kültürler baskın kültüre meydan okuyarak kendini ifade etmek için modayı bir direniş aracına dönüştürmektedir (Waquet ve Laporte, 2011; Seferoğlu ve Kaya Durmaz, 2023). Gençlik alt kültürleri modayı bir kimlik performansı alanına dönüştürmekte ve punk'ların çengelli iğne kullanımı nesnelerin işlevini altüst eden bricolaj tekniğini örneklemektedir (Hoskins, 2015). 1980-90'ların ekonomik krizleri bireyleri punk ve gotik gibi özgürlükçü hareketlere yönlendirerek modayı bir kurtuluş alanına dönüştürmüştür (Hebdige, 2004).

1960'larda İngiltere'de yükselen Mod'lar sınıfsal tırmanışın imkânsızlığına tepki olarak ironik bir zerafet geliştirmiştir (Hebdige, 2004). Vivienne Westwood'un tasarımları faşist sembolleri bile anlamını boşaltarak direniş aracına dönüştürmüştür (Worsley, 2018). 1980'lerde Gotik alt kültür edebiyat, sinema ve müzikle beslenen bir melankoli kültü oluşturmuştur (Genç vd., 2015). 1990'larda New York gettolarından yükselen hip-hop marjinal siyah gençliğin kimlik mücadelesini bol pantolonlar ve marka logoları üzerinden ifade etmiştir (Flawwears, 2023). Hipster kimliği, giyimi kimlikleşmenin merkezine yerleştiren çağdaş bir alt kültür örneğidir.

Hipster kavramı 1940'larda Amerika'da beyazların siyah kültürüne ait caz ve blues müziğini benimsemesiyle doğmuştur (McCracken, 2010). Terim 1950'lerde Beat Kuşağı'nın Budizm etkili anti-kapitalist ideolojisi ve edebi avangartlığıyla özdeşleşmiştir (Arsel ve Thompson, 2011). Norman Mailer'ın "beyaz zenci" metaforu, kültürel kimlik arayışındaki çelişkiyi yansıtmıştır (Gürkan ve Sezer, 2018). II. Dünya Savaşı sonrasında materyalizm ve banliyö yaşamının yükselişi Beat Kuşağı'nın karşı kültürünü beslemiş, 1960'larda bu hareket hippilere evrilmiştir (Rasmussen vd., 2012; Kozak, 2013).

1970'lerde hippi pasifizmi yerini punk'ın nihilist "Gelecek Yok" sloganına ve farklı estetiğine bırakmıştır (Franta, 2014). 1980'lerin yuppileri kapitalist başarıyı kutsarken punk anarşizmi ticarileşme tehdidi yaşamıştır (Sharee ve Muhammad, 2018). 1990'larda dijital devrim ve tüketim kültürü hipster kimliğini yeniden tanımlamıştır (Hill, 2015). Retro nostalji, ironik alaycılık ve grunge müzikle şekillenen hipsterlar özgünlük arayışındaki bohemler olarak konumlanmıştır (Schiermer, 2014). 2000'lerde markaların bu estetiği ticarileştirmesi hipster kültürünü paradoksa sürüklemiş, ana akıma karşı çıkma iddiası ana akım tarafından emilen bir tüketim nesnesine dönüşmüştür (Greif, 2010).

"Hipster" nitelendirmesi ilk olarak Jack Kerouac tarafından 1957 yılında yazılan "On the Road" adlı roman ile kullanılmaya başlanmıştır. Kerouac "Hipster Alt Kültürü"nü 1950'li yıllar itibariyle Amerika'da ortaya çıkan ve ilham kaynağını "Best Jenerasyon (En İyi Jenerasyon)" olarak değerlendirilen "Beat Movement (Beat Hareketi)"nden alan bir alt

kültür olarak ifade etmiştir. 1977 yılında İngiliz kültür sosyologu Dick Hebdige, "Hipster Alt Kültürü"nü romantik bir hayat tarzı olarak ifade etmiştir (Alfrey, 2010). Hipster alt kültürü orta ve üst sınıf yaşam beklentileriyle şekillenmekte ve esaret altındaki özgürlük hayali temelinde sürdürülmektedir. Hipsterler genellikle 18-25 yaş arası, kozmopolit, apolitik, sanat eğitimli bireylerdir. Giyim tarzları unisex ve retro öğeler (parlak renkli kotlar, kareli gömlekler, büyük çerçeveli gözlükler, bez ayakkabılar) ile karakterize edilmektedir (Eltun, 2014; Trendşeyler, 2014). Erkekler ve kadınlar fular ile şapka gibi benzer aksesuarlar kullanmaktadır (Tirro, 1993; Persad, 2014). Gri, mavi ve siyah tonlar baskındır (Rasmussen vd., 2012; Michael, 2015). Bu kuramsal ve tarihsel çerçeve temelinde bu çalışmanın temel amacı, bireylerin giysi modasını bir kimlikleşme aracı olarak kullanma düzeyleri ile çeşitli bireysel ve tüketim odaklı değişkenler arasındaki ilişkileri incelemektir. Bu doğrultuda araştırmada, giysinin kimlik ifadesi olarak kullanımının; bireylerin moda anlayışı türü, giyime ayırdıkları gelir oranı, stile dikkat etme düzeyi, dövme sahipliği ve dövmenin konumu ile tarzlarında ısrarcı olma durumlarıyla olan ilişkisi analiz edilmiştir. Böylece çalışmada, giyim pratiklerinin bireysel kimlik inşası sürecindeki rolü ve bu süreci etkileyen değişkenler ortaya konulması amaçlanmaktadır. Bu çerçevede "giysinin kimlikleşme aracı olarak kullanımı" bağımlı değişken; moda anlayışı türü, giyime ayrılan gelir oranı, stile dikkat etme, dövme sahipliği, dövmenin yeri ve tarzda ısrarcı olma durumu ise bağımsız değişkenler olarak belirlenmiştir.

İstanbul ili Kadıköy, Karaköy ve Cihangir semtlerinde amaçlı örnekleme yöntemi ile seçilen ve kendisini Hipster olarak tanımlayan bireylere uygulanan anketten elde edilen veriler, belirtilen değişkenler doğrultusunda analiz edilmiştir. Bu analizler kapsamında, Hipster alt kültürünü benimseyen bireylerin giysi modasını bir kimlikleşme aracı olarak kullanma durumları incelenmiştir.

Araştırmanın varsayımları şunlardır: Çalışmada yer alan örneklem grubunun evreni temsil ettiği, katılımcıların kendilerini Hipster olarak doğru biçimde tanımladıkları ve veri toplama araçlarına verdikleri yanıtların gerçek durumlarını yansıttığı kabul edilmiştir. Araştırmada örneklem grubunun belirlenmesinde, Hipster alt kültürüne ilişkin literatürde tanımlanan görünüm ve stil özellikleri (örneğin; vintage/ikinci el giyim tercihleri, alternatif moda unsurları, özgün aksesuar kullanımı vb.) ölçüt olarak alınmıştır. Bu doğrultuda, Kadıköy, Karaköy ve Cihangir semtlerinde bulunan bireyler arasından söz konusu özellikleri taşıdığı gözlemlenen kişiler araştırmaya dahil edilmek üzere davet edilmiştir.

Ön değerlendirme sonrasında katılımcılara kendilerini Hipster olarak tanımlayıp tanımlamadıkları sorulmuş, yalnızca kendisini Hipster olarak tanımlayan bireyler araştırma kapsamına alınmıştır. Bir diğer ifadeyle ankete katılan tüm katılımcılar kendilerini Hipster olarak tanımlayan kişiledir.

Araştırma sınırlılıkları; Hipster alt kültürünün 2024–2025 dönemi giyim modası ile sınırlıdır. Çalışma, 12/06/2025–17/06/2025 tarihleri arasında İstanbul ili Kadıköy, Karaköy ve Cihangir semtlerinde yürütülmüştür. Araştırma kapsamına, bu bölgelerde bulunan ve

kendisini Hipster olarak tanımlayan 18–45 yaş arası bireyler dahil edilmiştir. Katılımcılar, sokak anketi yöntemiyle seçilmiş olup örneklem bu yönüyle sınırlılık taşımaktadır. Ayrıca araştırma bulguları, yalnızca incelenen örneklem grubu ve kullanılan veri toplama aracından elde edilen veriler ile sınırlıdır.

Araştırma hipotezleri; H1: "Bireylerin giysi modasını kimlikleşme aracı olarak kullanma düzeyleri ile Moda anlayışı türü arasında ilişki vardır.", H2: "Bireylerin giysi modasını kimlikleşme aracı olarak kullanma düzeyleri ile Giyime ayrılan gelir oranı arasında ilişki vardır.", H3: "Bireylerin giysi modasını kimlikleşme aracı olarak kullanma düzeyleri ile Moda anlayışı stile dikkat etme arasında ilişki vardır.", H4: "Bireylerin giysi modasını kimlikleşme aracı olarak kullanma düzeyleri ile Dövme olma durumu arasında ilişki vardır.", H5: "Bireylerin giysi modasını kimlikleşme aracı olarak kullanma düzeyleri ile Dövme yeri arasında ilişki vardır." ve son olarak H6: "Bireylerin giysi modasını kimlikleşme aracı olarak kullanma düzeyleri ile tarzında ısrarcı olma durumu arasında ilişki vardır." şeklindedir.

Yöntem

Bu araştırma, hipster alt kültürü bağlamında giysinin kimlikleşme aracı olarak kullanımını incelemek amacıyla, anket tekniği ve tarama modeline dayalı betimsel bir nicel yaklaşımla gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın evrenini Türkiye'de İstanbul ilinde bulunan bireyler oluşturmakta iken, örneklem İstanbul ili Kadıköy, Karaköy ve Cihangir semtlerinde yaşayan, caddede gezen ve kendisini Hipster olarak tanımlayan 18–45 yaş arası 260 katılımcıdan oluşmaktadır (Çizelge 1).

Çizelge 1. Katılımcıların kişisel bilgilerin dağılımı
Table 1. *Distribution of participants' demographic characteristics*

Değişken		Frekans	Yüzde (%)
Cinsiyet	Erkek	130	50.0
	Kadın	130	50.0
Yaş	18-24	104	40.0
	25-34	90	34.6
	35-45	66	25.4
Eğitim Düzeyi	Lise veya Yüksekokul	128	49.2
	Lisans ve Üzeri	132	50.8
Medeni Durum	Bekar/ Dul/Boşanmış	182	70.0
	Evli	78	30.0
Gelir Düzeyi	Asgari Ücret	29	11.2
	20.000-40.000 TL	89	34.2
	40.001-60.000 TL	51	19.6
	60.000 TL Üstü	23	8.8
	Cevap yok	68	26.2
Meslek	Memur	42	16.2
	Özel Sektör	134	51.5
	Çalışmıyor veya Öğrenci	84	32.3
Anne Mesleği	Ev Hanımı	180	69.2
	Memur veya Emekli	33	12.7
	Özel Sektör	47	18.1
Baba Mesleği	Memur veya Emekli	113	43.5
	Özel Sektör	147	56.5
Yaşanan Bölge	Anadolu Yakası	105	40.4
	Avrupa Yakası	155	59.6
Giyim Kuşam Harcamalarının Gelirdeki Oranı	1/4	115	44.2
	2/4	117	45.0
	3/4 ve Üzeri	28	10.8
Dövme Olma Durumu	Evet	106	40.8
	Hayır	154	59.2
Dövme Yeri	Kol veya Bilek	48	18.5
	Bacak veya Ayak	13	5.0
	Birçok Yerde	41	15.8
	Cevap yok	4	1.5
	Dövmem yok	154	59.2
Tarzda Israrcı Olma Durumu	Evet	93	35.8
	Hayır	43	16.5
	Kısmen	124	47.7
Yurtdışına Sık Gitme Durumu	Evet	55	21.2
	Hayır	205	78.8
Moda Anlayışı/ Stile Önem Verme Durumu	Kesinlikle Dikkat Etmem	68	26.2
	Dikkat Ederim	120	46.2
	Kesinlikle Dikkat Ederim	72	27.7

Çizelge 1. incelendiğinde, araştırmanın 260 katılımcısı cinsiyet dağılımında eşit (%50 erkek, %50 kadın), ağırlıklı olarak genç yetişkinlerden (18-34 yaş %74.6) ve yükseköğrenimli bireylerden (%50.8 lisans ve üzeri) oluşmaktadır. Katılımcıların çoğu bekar/dul/boşanmış (%70), özel sektör çalışanı (%51.5) ve Avrupa Yakası'nda (%59.6) ikamet etmektedir. Giyim harcamaları gelirin en fazla yarısını kapsarken (%89.2), dövme sahibi olanların oranı yüksektir (%40.8). Katılımcıların yarıya yakını (%47.7) kişisel tarzda kısmen ısrarcı olduğunu belirtirken, modaya/stile önem verme eğilimi (%73.9 dikkat eden/kesinlikle eden) ve düşük yurtdışı seyahat oranı (%21.2) diğer önemli bulgulardır. Ebeveyn mesleklerinde anne ev hanımı (%69.2), baba özel sektör (%56.5) ağırlıklıdır.

Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen bir anket formu kullanılmıştır. Anket formu İki bölümden oluşmaktadır. İlk bölüm katılımcıların sosyo-demografik özelliklerini (yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi, medeni durum, meslek, aylık gelir, giyim harcamalarının gelire oranı, anne ve baba meslek durumu, dövme sahipliği vb.) ele almaktadır. İkinci bölüm "Kültürel Bir Kimlikleşme Aracı Olarak Giyim–Kuşam Modası: Hipster Alt Kültürü Örneklemi" ölçeği kapsamında hipster giyim tarzı, aksesuar ve saç biçimleri, müzik tercihleri, takip ettikleri web siteleri ve bloglar gibi konuları içermektedir.

Giysi modasını kimlikleşme aracı olarak kullanma bağımlı değişkeni, ölçekte yer alan ifadeler aracılığıyla ölçülmektedir. İfade 1, 4, 7, 8, 9, 13, 17, 18, 21 ve 24 hipster kimliğini yansıtan giyim tercihleri ile ilgilidir. İfade 2, 3, 5, 6, 16, 19 ve 20 hipster kimlikleşmesinde aksesuar kullanımı ile ilgilidir. İfade 10, 11 ve 23 hipster kimlikleşmesinde saç ve görünüm tercihleri ile ilgilidir. İfade 12, 14, 15 ve 22 hipster kimliğinde ana akım modaya karşı mesafe ile ilgilidir. Bu ifadelerin tamamı, bireyin giyim tercihleri üzerinden hipster alt kültürüne özgü bir kimlikleşme sürecini yansıtmaktadır.

Ölçeğin kapsam geçerliliği için alanında uzman 4 akademisyenden görüş alınmıştır. Uzman değerlendirmeleri Lawshe (1975) tekniğiyle analiz edilmiş, her ifade için Kapsam Geçerlilik Oranı (KGO) hesaplanmıştır. KGO değeri 0,62'nin altında kalan 3 ifade ölçekten çıkarılmıştır. Ölçeğin Kapsam Geçerlilik İndeksi 0,84 olarak hesaplanmış ve kapsam geçerliliği sağlanmıştır.

Çizelge 2. Açıklayıcı Faktör Analizi Sonuçları
Table 2. *Exploratory Factor Analysis Results*

İfade	Ortak Varyans	Faktör Yükü
İfade 01	0,520	0,653
İfade 02	0,506	0,624
İfade 03	0,573	0,587
İfade 04	0,499	0,446
İfade 05	0,686	0,604
İfade 06	0,529	0,660
İfade 07	0,556	0,671
İfade 08	0,557	0,639
İfade 09	0,356	0,554
İfade 10	0,457	0,474
İfade 11	0,515	0,557
İfade 12	0,508	0,486
İfade 13	0,512	0,443
İfade 14	0,684	0,501
İfade 15	0,633	0,424
İfade 16	0,554	0,710
İfade 17	0,642	0,472
İfade 18	0,735	0,707
İfade 19	0,579	0,734
İfade 20	0,548	0,633
İfade 21	0,567	0,538
İfade 22	0,706	0,596
İfade 23	0,677	0,793
İfade 24	0,594	0,680
Açıklanan Varyans	**%46,279**	
KMO	**0,859**	
Bartlett Küresellik Testi	**χ^2 = 2432,165; sd = 276; p < 0,001**	

Çizelge 2.'de görüldüğü üzere, yapı geçerliliğini değerlendirmek amacıyla açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır. Kaiser-Meyer-Olkin örneklem yeterliliği ölçütü 0,859 olarak hesaplanmıştır. Bartlett küresellik testi sonucu istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur (χ^2 = 2432,165; sd = 276; p < 0,001). Temel bileşenler analizi sonucunda tek faktörlü bir yapı elde edilmiştir. Bu faktör toplam varyansın %46,279'unu açıklamaktadır. İfadelerin ortak varyans değerleri 0,356 ile 0,735 arasında değişmektedir. En düşük ortak varyans İfade 9 maddesine, en yüksek ortak varyans İfade 18 maddesine aittir. Faktör yükleri 0,424 ile 0,793 arasında dağılım göstermektedir. İfade 23 (0,793), İfade 19 (0,734), İfade 16 (0,710) ve İfade 18 (0,707) maddeleri en yüksek yük değerlerine sahiptir. İfade 15 (0,424) maddesi en düşük yük değeriyle öne çıkmaktadır.

Çalışmada kullanılan ölçeklerin güvenilirliği, Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı ile değerlendirilmiştir. Bu yöntem, ölçek maddelerinin birbirleriyle tutarlılığını ve genel güvenirliğini ölçmek için kullanılır (Cronbach, 1951). Alfa katsayısı, ölçek maddelerinin

varyansları ile toplam varyans arasındaki ilişkiye dayanarak hesaplanmaktadır (Ercan ve İsmet, 2004). Katsayının 0-1 aralığındaki değerlerine göre güvenilirlik 0,01–0,40: Güvenilir değil, 0,40–0,60: Düşük güvenilirlik, 0,60–0,80: Kabul edilebilir güvenilirlik şeklinde yorumlanır (İslamoğlu ve Alnıaçık, 2009).

Çizelge 3. Ölçeğe İlişkin Güvenirlik Analizi
Table 3. *Reliability Analysis of the Scale*

Ölçek	Cronbach's Alpha	Madde Sayısı
Kültürel Bir Kimlikleşme Aracı Olarak Giyim–Kuşam Modası: Hipster Alt Kültürü Örneklemi Ölçeği	0,892	24

Çizelge 3. incelendiğinde Kültürel Bir Kimlikleşme Aracı Olarak Giyim–Kuşam Modası: Hipster Alt Kültürü Örneklemi Ölçeği genelinin yüksek güvenirlik düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Formun geliştirilmesinde ilgili literatür ve benzer araştırmalardan yararlanılmış ve form, 23.05.2025 tarih ve 2025/12 sayılı kurul kararı ile İstanbul Arel Üniversitesi Rektörlüğü Etik Kurul Başkanlığı'ndan etik onay almıştır. Veri toplama süreci 12/06/2025–17/06/2025 tarihleri arasında, İstanbul ili Kadıköy, Karaköy ve Cihangir semtlerinde etik izin çerçevesinde gerçekleştirilen sokak anketlerinde, kendisini Hipster olarak tanımlayan bireylerden amaçlı örneklem yöntemiyle tamamlanmıştır.

Çizelge 4. Normallik Varsayımına İlişkin Bulgular
Table 4. *Findings Regarding the Normality Assumption*

	Kolmogorov-Smirnov			Çarpıklık	Basıklık
	İstatistik	sd	p		
Kültürel Bir Kimlikleşme Aracı Olarak Giyim–Kuşam Modası: Hipster Alt Kültürü Örneklemi Ölçeği	,170	260	,000	-0,626	1,129

Elde edilen nicel veriler, SPSS 27.0 istatistik paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin temel betimsel analizleri frekans, yüzde ve aritmetik ortalama ile yapılmıştır. Çizelge 4.'te görüldüğü üzere, verilerin normal dağılım durumu Kolmogorov–Smirnov testleri ile incelenmiştir. Ayrıca basıklık ve çarpıklık katsayılarının –2 ile +2 arasında olması nedeniyle ölçek puanları normal dağılıma uygun kabul edilmiş ve analizlerde parametrik testler kullanılmıştır (Groeneveld ve Meeden, 1984; Moors, 1986; Hopkins ve Weeks, 1990; De Carlo, 1997). Bu araştırmada verilerin analizinde parametrik testler kullanılmıştır. Katılımcıların kültürel bir kimlikleşme aracı olarak giyim – kuşam modası cinsiyet, yaş, giyime ayrılan gelir oranı, moda anlayışı ve stile önem verme durumu, moda anlayışı türü, tarzda ısrarcı olma ve dövme sahibi olma durumu değişkenleri açısından fark testleri veriler normal dağılım gösterdiği için bağımsız örneklem t testi ve ANOVA analizi ile yapılmıştır. Katılımcıların giyim kuşam tarzı yukarıdaki değişkenler açısından farklılaşması ki – kare testi ile incelenmiştir. Son olarak bireylerin giysi modasını bir kimlikleşme aracı olarak kullanma ile moda anlayışı türü, giyime ayrılan gelir oranı, moda anlayışı stile dikkat etme, dövme olma durumu, dövme yeri ve tarzında ısrarcı olma durumu arasındaki ilişki analiz edilmektedir. Burada değişkenler normal dağılım sergilediği için Pearson Korelasyon analizi yöntemi kullanılmıştır.

Bulgular

Kültürel Bir Kimlikleşme Aracı Olarak Giyim – Kuşam Modası Ölçeğine İlişkin Fark Testi Bulguları

Çizelge 5.'te kültürel bir kimlikleşme aracı olarak giyim – kuşam modası ölçeğine ilişkin fark testi bulguları verilmektedir.

Çizelge 5. Kültürel Bir Kimlikleşme Aracı Olarak Giyim–Kuşam Modası Ölçeğine İlişkin Fark Testi Bulguları
Table 5. *Findings of Difference Tests for the Fashion in Clothing and Dress as a Tool for Cultural Identity Scale*

Değişken	Gruplar	N	Hipster alt kültürü giyim – kuşam modası	
			Ort.	Ss
Cinsiyet	Erkek	130	1,87	0,31
	Kadın	130	1,88	0,36
p değeri			0,881	
Yaş	18-241	104	1,89	0,23
	25-342	90	1,77	0,42
	35-453	66	1,98	0,31
p değeri			**0,000***	
Post hoc			2<1,3	
Giyime ayrılan gelir oranı	1/4	115	1,87	0,32
	2/4	117	1,87	0,37
	3/4 ve üzeri	28	1,90	0,23
p değeri			0,926	
Moda anlayışı/ stile önem verme durumu	Kesinlikle dikkat etmem	68	1,82	0,39
	Dikkat ederim	120	1,89	0,33
	Kesinlikle dikkat ederim	72	1,91	0,28
p değeri			0,233	
Moda anlayışı türü	Hippi hipster	20	1,92	0,28
	Normal	16	2,02	0,36
	Rahat	95	1,89	0,29
	Kendime özgü	36	1,81	0,43
	Sokak ve spor tarzı	17	1,91	0,35
	Vintage	22	1,85	0,38
	Diğer	54	1,82	0,32
p değeri			0,375	
Tarzda israrcı olma durumu	Evet1	93	1,75	0,40
	Hayır2	43	2,02	0,14
	Kısmen3	124	1,92	0,30
p değeri			**0,000***	
Post hoc			1<2,3	
Dövme olma durumu	Dövme var	106	1,81	0,39
	Dövme yok	154	1,92	0,28
p değeri			**0,008***	

Çizelge 5.'te görüldüğü üzere, cinsiyet, Giyime ayrılan gelir oranı, Moda Anlayışı/Stile Önem Verme Durumu, Moda anlayışı türü değişkenlerine göre Hipster Alt Kültürü Giyim–Kuşam Modası puanı istatistiksel olarak anlamlı şekilde farklılaşmamıştır ($p>0.05$). Cinsiyet değişkeninde anlamlı fark bulunmaması, hipster tarzının unisex bir estetik taşıdığına ilişkin değerlendirmelerle uyumludur (Eltun, 2014; Trendşeyler, 2014). Giyime ayrılan gelir oranının anlamlı şekilde farklılaşmaması, hipster tarzının ticari markalardan uzak durma ve ikinci el/vintage giyimi tercih etme eğilimiyle açıklanabilir (Eltun, 2014; Greif, 2010). Moda anlayışı türünün anlamlı şekilde farklılaşmaması ise hipster kimlikleşmesinin belirli bir moda anlayışı kategorisine bağlı olmadığını, daha çok giyim pratikleri üzerinden kurulan akışkan bir aidiyet olduğunu desteklemektedir (Michael, 2015; Schiermer, 2014).

Yaş değişkenine göre Hipster Alt Kültürü Giyim–Kuşam Modası puanı istatistiksel olarak anlamlı şekilde farklılaşmıştır ($p<0.05$). Yapılan post hoc analizine göre, 25-34 yaş aralığında olanların Hipster Alt Kültürü Giyim–Kuşam Modası puanı diğerlerine göre daha düşüktür. Yaş değişkenine ilişkin bulgular, hipster kimliğinin gençlik döneminde daha belirgin biçimde benimsendiğine ve yaş ilerledikçe tarzın kimlikleşme işlevinin görece azaldığına göstermektedir. Alfrey (2010), hipster alt kültürünün yerel bir gençlik hareketinden küresel bir tüketim kolektifine dönüşümünü incelerken bu kimliğin kuşak temelli bir aidiyet taşıdığını belirtmektedir. Rasmussen vd. (2012) de hipster kimliğinin genç yetişkinlik döneminde daha görünür olduğunu belirtmiştir.

Tarzda Israrcı Olma Durumu değişkenine göre Hipster Alt Kültürü Giyim–Kuşam Modası puanı istatistiksel olarak anlamlı şekilde farklılaşmıştır ($p<0.05$). Yapılan post hoc analizine göre, tarzında ısrarcı olanların Hipster Alt Kültürü Giyim–Kuşam Modası puanı diğerlerine göre daha düşüktür. Tarzda ısrarcı olma ile kimlikleşme arasındaki bu ilişki, hipster kimliğinin ironik ve akışkan doğasıyla açıklanabilir. Michael (2015), hipster olmak için aşırı çaba göstermenin hipster kimliğiyle çeliştiğini, çünkü hipsterizmin doğası gereği kendini fazla ciddiye almayan bir tutum gerektirdiğini belirtmiştir. Schiermer (2014) de geç modern hipsterların belirli bir tarzda katılaşmak yerine seçmeci ve geçişken bir estetik benimsediğini belirtmiştir. Tarzda aşırı ısrar, bu akışkan kimlik yapısıyla çelişerek kimlikleşme düzeyini düşürebilir.

Dövme olma durumu türü değişkenine göre Hipster Alt Kültürü Giyim–Kuşam Modası puanı istatistiksel olarak anlamlı şekilde farklılaşmıştır ($p<0.05$). Dövmesi olmayanların Hipster Alt Kültürü Giyim–Kuşam Modası puanı dövmesi olanlara göre daha yüksektir. Dövme, hipster tarzında beden üzerinden kurulan bir kimlik göstergesi olarak değerlendirilebilir (Persad, 2014). Dövmesi olmayanların kimlikleşme puanının daha yüksek çıkması, hipster kimliğinin dövme gibi kalıcı beden modifikasyonlarından bağımsız olarak giyim ve aksesuar pratikleri üzerinden de kurulabildiğini göstermektedir. Gürkan ve Sezer (2018), yenilikçi tatil tercihleri üzerine yaptıkları çalışmada kimlik

ifadesinin tek bir göstergeye indirgenemeyeceğini, farklı pratiklerin bir arada kullanılabildiğini ortaya koymaktadır.

Giyim Kuşam Tarzına İlişkin Fark Testi Bulguları

Çizelge 6.'da giyim kuşam tarzına ilişkin fark testi bulguları verilmektedir. Tüm değişkenlerde fark testi olarak ki kare analizi yöntemi kullanılmıştır.

Çizelge 6.'da görüldüğü üzere, cinsiyet, yalnızca Görsel 10.'daki giyim tarzında istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermiştir ($p<0.05$). Bu görselde kadın katılımcılar, Tarz 2'yi Tarz 1'e kıyasla daha yüksek oranda tercih etmiştir. Eltun (2014), hipster modasının kadınlar özelinde farklı estetik kodlarla ilişkilendiğini ve kadınların aksesuar ve giyim tercihlerinde daha çeşitli bir yelpazeye sahip olduğunu belirtmektedir. Trendşeyler (2014) de hipster tarzının kadınlarda farklı görsel ifadeler kazandığını ortaya koymaktadır.

Yaş değişkeninde ise Görsel 1., 2., 4. ve 8.'de istatistiksel olarak anlamlı farklılıklaşma görülmüştür ($p<0.05$). Görsel 1. ve 2.'de 25-34 yaş grubu Tarz 1'i, Görsel 4. ve 8.'de ise 18-24 yaş grubu Tarz 2'yi diğer tarza göre anlamlı ölçüde daha fazla seçmiştir. Alfrey (2010), hipster kimliğinin gençlik döneminde daha belirgin biçimde benimsendiğini ve yaş ilerledikçe tarz tercihlerinin dönüşüme uğradığını ifade etmektedir. Rasmussen vd. (2012) de hipster kimliğinin genç yetişkinlik döneminde daha görünür olduğunu ortaya koymaktadır.

Gelirin giyime ayrılan oranı, Görsel 2., 7. ve 10.'daki tercihleri etkilemiştir. Düşük bütçe ayıranlar (gelirin 1/4'ü) bu üç görselde de Tarz 1'i; orta bütçeliler (2/4) ise yalnızca Görsel 7.'de Tarz 1'i diğer tarza göre daha yüksek oranda tercih etmiştir. Greif (2010), hipster tarzının ticari markalardan uzak durma ve ikinci el/vintage giyimi tercih etme eğilimi taşıdığını belirtmektedir. Eltun (2014) da hipster modasının uygun fiyat ve ana akım modanın tersine gitme ilkelerine dayandığını ifade etmektedir. Gelir düzeyinin belirli görsellerde farklılaşması, hipster tarzının ekonomik erişilebilirlikle kurduğu esnek ilişkiyi yansıtmaktadır.

Moda/Stile önem verme düzeyine göre, Görsel 7.'de "dikkat ederim" diyenler Tarz 1'i, Görsel 10.'da ise "kesinlikle dikkat etmem" diyenler Tarz 2'yi, "kesinlikle dikkat ederim" diyenler ise Tarz 1'i öncelikli tercih etmiştir.

Çizelge 6. Giyim kuşam tarzına ilişkin fark testi bulguları

Table 6. *Findings of difference tests regarding clothing and dress style*

Değişken		Görsel 1		Görsel 2		Görsel 3		Görsel 4		Görsel 5		Görsel 6		Görsel 7		Görsel 8		Görsel 9		Görsel 10	
		Tarz 1	Tarz 2	Tarz 1	Tarz 2	Tarz 1	Tarz 2	Tarz 1	Tarz 2	Tarz 1	Tarz 2	Tarz 1	Tarz 2	Tarz 1	Tarz 2	Tarz 1	Tarz 2	Tarz 1	Tarz 2	Tarz 1	Tarz 2
Cinsiyet	Erkek	88	42	80	50	79	51	56	74	82	48	54	76	73	57	42	88	54	76	76	54
	Kadın	78	52	76	54	68	62	63	67	73	57	56	74	78	52	53	77	52	78	481	822
p değeri		0,245		0,704		0,211		0,455		0,312		0,900		0,615		0,198		0,900		0,000*	
Post Hoc		-		-		-		-		-		-		-		-		-		1<2	
Yaş	18-24	58	46	58	46	54	50	361	682	54	50	40	64	60	44	271	772	44	60	43	61
	25-34	671	232	661	242	56	34	52	38	58	32	46	44	57	33	41	49	37	53	50	40
	35-45	41	25	32	34	37	29	31	35	43	23	24	42	34	32	27	39	25	41	31	35
p değeri		0,025		0,004		0,352		0,005		0,118		0,108		0,334		0,013		0,846		0,141	
Post Hoc		2<1	2<1	-		1<2	-		-		-		1<2	-		-					
Giyime ayrılan gelir oranı	1/4	79	36	771	382	65	50	55	60	74	41	53	62	751	402	44	71	43	72	681	472
	2/4	70	47	69	48	65	52	55	62	67	50	48	69	733	444	44	73	52	65	51	66
	3/4 ve üzeri	17	11	10	18	17	11	9	19	14	14	9	19	3	25	7	21	11	17	5	23
p değeri		0,348		0,010		0,885		0,307		0,299		0,380		0,000		0,404		0,542		0,000	
Post Hoc		-		2<1		-		-		-		-		2<1, 4<3	-		-		2<1		
Moda Anlayışı/ Stile Önem Verme Durumu	Kesinlikle Dikkat Etmem	42	26	37	31	41	27	27	41	42	26	27	41	32	36	24	44	33	35	271	412
	Dikkat Ederim	78	42	78	42	61	59	62	58	63	57	55	65	801	402	51	69	48	72	54	66
	Kesinlikle Dikkat Ederim	46	26	41	31	45	27	30	42	50	22	28	44	39	33	20	52	25	47	433	294
p değeri		0,906		0,299		0,221		0,204		0,063		0,564		0,024		0,118		0,245		0,044	
Post Hoc		-		-		-		-		-		-		2<1		-		-		1<2, 4<3	

Çizelge 6. Giyim kuşam tarzına ilişkin fark testi bulguları (Devamı)
Table 6. *Findings of difference tests regarding clothing and dress style (Continued)*

Değişken		Görsel 1		Görsel 2		Görsel 3		Görsel 4		Görsel 5		Görsel 6		Görsel 7		Görsel 8		Görsel 9		Görsel 10	
		Tarz 1	Tarz 2	Tarz 1	Tarz 2	Tarz 1	Tarz 2	Tarz 1	Tarz 2	Tarz 1	Tarz 2	Tarz 1	Tarz 2	Tarz 1	Tarz 2	Tarz 1	Tarz 2	Tarz 1	Tarz 2	Tarz 1	Tarz 2
Moda anlayışı türü	Hippi Hipster	16	4	14	6	11	9	11	9	9	11	9	11	9	11	11	9	8	12	7	13
	Normal	10	6	6	10	9	7	5	11	6	10	5	11	8	8	31	132	6	10	4	12
	Rahat	60	35	55	40	51	44	391	562	55	40	38	57	62	33	273	684	38	57	47	48
	Kendime Özgü	20	16	28	8	22	14	263	104	23	13	17	19	20	16	17	19	16	20	20	16
	Sokak ve Spor Tarzı	10	7	12	5	9	8	7	10	14	3	9	8	8	9	9	8	11	6	9	8
	Vintage	17	5	11	11	10	12	11	11	14	8	10	12	11	11	10	12	9	13	10	12
	Diğer	33	21	30	24	35	19	205	346	34	20	22	32	33	21	185	366	18	36	27	27
p değeri		0,488		0,080		0,766		0,020		0,149		0,884		0,471		0,050		0,473		0,428	
Post Hoc		-		-		-		1<2, 4<3, 5<6	-		-		-		1<2, 3<4, 5<6	-		-			
Tarzda Israrcı Olma Durumu	Evet	63	30	57	36	621	312	52	41	59	34	45	48	51	42	44	49	38	55	41	52
	Hayır	26	17	29	14	23	20	121	312	29	14	13	30	22	21	81	352	13	30	20	23
	Kısmen	77	47	70	54	62	62	55	69	67	57	52	72	78	46	433	814	55	69	63	61
p değeri		0,601		0,426		0,045		0,009		0,195		0,136		0,297		0,005		0,267		0,609	
Post Hoc		-		-		2<1		1<2		-		-		-		1<2, 3<4		-		-	
Dövme olma durumu	Dövme var	761	302	741	322	691	372	56	50	67	39	54	52	68	38	55	51	45	61	55	51
	Dövme yok	903	644	82	72	78	76	631	912	88	66	561	982	83	71	401	1142	61	93	69	85
p değeri		0,019		0,005		0,014		0,038		0,198		0,014		0,064		0,000		0,370		0,159	
Post Hoc		2<1, 4<3		2<1	2<1	1<2	-		1<2	-		1<2	-		-						

Moda anlayışı türü açısından, Görsel 4.'te "rahat" ve "diğer" tarz benimseyenler Tarz 2'yi, "kendine özgü" tarzdakiler ise Tarz 1'i; Görsel 8.'de "normal/rahat/diğer" kategorisinde yer alanlar Tarz 2'yi diğer gruplara göre daha fazla seçmiştir. Michael (2015), hipster kimliğinin belirli bir moda anlayışı kategorisine bağlı olmadığını, farklı tarzların bir arada kullanılabildiğini ve bu çeşitliliğin hipsterizmin ayırt edici özelliği olduğunu belirtmektedir. Schiermer (2014) de geç modern hipsterların seçmeci ve geçişken bir estetik benimsediğini ifade etmektedir.

Tarzında ısrarcı olma durumunda, Görsel 3.'te ısrarcı bireyler Tarz 1'i, Görsel 4. ve 8.'de ısrarcı olmayan/kısmen ısrarcı olanlar ise Tarz 2'yi anlamlı ölçüde tercih etmiştir. Michael (2015), hipster olmak için aşırı çaba göstermenin hipster kimliğiyle çeliştiğini belirtmektedir. Tarzda ısrarcı olmanın hipster kimliğinin akışkan yapısıyla uyumsuz olabileceği görülmektedir.

Dövme varlığı, altı görselde (1, 2, 3, 4, 6, 8) belirleyici olmuştur. Dövmeli bireyler Görsel 1., 2. ve 3.'te Tarz 1'i; dövmesizler ise Görsel 4., 6. ve 8.'de Tarz 2'yi diğer tarza göre daha yüksek oranda tercih etmiştir. Persad (2014), dövmenin hipster aksesuarları arasında yer aldığını belirtmektedir. Gürkan ve Sezer (2018) ise kimlik ifadesinin tek bir göstergeye indirgenemeyeceğini, farklı pratiklerin bir arada kullanılabildiğini ortaya koymaktadır. Dövme, hipster kimliğinde giyim tercihleriyle birlikte tutarlı bir görsel kimlik oluşturmaktadır.

Araştırma Hipotezlerine İlişkin Korelasyon Analizi Bulguları

Çizelge 7.'de araştırma hipotezlerine ilişkin bulgular verilmektedir. Burada değişkenler normal dağılım sergilediği için Pearson Korelasyon analizi yöntemi kullanılmıştır.

Çizelge 7.'de görüldüğü üzere, bireylerin giysi modasını kimlikleşme aracı olarak kullanma düzeyleri ile moda anlayışı türü arasında anlamlı ilişki bulunmamaktadır (r=-0,112, p= 0,072) ve H1 hipotezi reddedilmektedir. Michael (2015), hipster kimliğinin belirli bir moda anlayışı kategorisine bağlı olmadığını, farklı tarzların bir arada kullanılabildiğini ve bu çeşitliliğin hipsterizmin ayırt edici özelliği olduğunu belirtmektedir.

Bireylerin giysi modasını kimlikleşme aracı olarak kullanma düzeyleri ile Giyime ayrılan gelir oranı arasında anlamlı ilişki bulunmamaktadır (r=0,012, p= 0,843) ve H2 hipotezi reddedilmektedir. Greif (2010), hipster tarzının ticari markalardan uzak durma ve ikinci el/vintage giyimi tercih etme eğilimi taşıdığını belirtmektedir. Eltun (2014) da hipster modasının uygun fiyat ve ana akım modanın tersine gitme ilkelerine dayandığını ifade etmektedir. Gelir düzeyi ile anlamlı ilişki olmaması, bu eğilimle açıklanabilir.

Çizelge 7. Araştırma hipotezlerine ilişkin bulgular
Table 7. *Findings related to the research hypotheses*

		Moda anlayışı türü	Giyimi kimlikleştirme aracı olarak kullanma	Giyime ayrılan gelir oranı	Moda anlayışı stile dikkat etme	Dövme olma durumu	Dövme yeri	Tarzında ısrarcı olma durumu
Moda anlayışı türü	p	1	-0,112	-0,015	0,004	-0,018	-0,074	-0,118
	r		0,072	0,807	0,945	0,773	0,452	0,058
Giyimi kimlikleştirme aracı olarak kullanma	p	-0,112	1	0,012	0,106	**,164****	-0,058	**,217****
	r	0,072		0,843	0,089	**0,008**	0,557	**0,000**
Giyime ayrılan gelir oranı	p	-0,015	0,012	1	**-,246****	0,006	-0,092	**-,126***
	r	0,807	0,843		**0,000**	0,920	0,348	**0,042**
Moda anlayışı stile dikkat etme	p	0,004	0,106	**-,246****	1	0,077	0,040	**,242****
	r	0,945	0,089	**0,000**		0,215	0,681	**0,000**
Dövme olma durumu	p	-0,018	**,164****	0,006	0,077	1	.c	**,152***
	r	0,773	**0,008**	0,920	0,215			**0,014**
Dövme yeri	p	-0,074	-0,058	-0,092	0,040	.c	1	0,131
	r	0,452	0,557	0,348	0,681			0,181
Tarzında ısrarcı olma durumu	p	-0,118	**,217****	**-,126***	**,242****	,152*	0,131	1
	r	0,058	**0,000**	**0,042**	**0,000**	0,014	0,181	

**. Korelasyon 0.01 düzeyinde anlamlıdır (2 taraflı)
*. Korelasyon 0,05 düzeyinde anlamlıdır (2 taraflı)
c. Değişkenlerden en az biri sabit olduğu için hesaplanamaz.

Bireylerin giysi modasını kimlikleşme aracı olarak kullanma düzeyleri ile Moda anlayışı stile dikkat etme arasında anlamlı ilişki bulunmamaktadır (r=0,106, p= 0,089) ve H3 hipotezi reddedilmektedir.

Giyimi kimlikleştirme aracı olarak kullanma ile dövme olma durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif düşük düzeyde bir korelasyon bulunmuştur (r=0,164, p= 0,008) ve H4 hipotezi kadul edilmektedir. Dövme, hipster kimliğinde beden üzerinden kurulan bir aidiyet göstergesi olarak işlev görmektedir (Persad, 2014). Gürkan ve Sezer (2018) de kimlik ifadesinin beden ve görünüm üzerinden kurulduğunu ortaya koymaktadır.

Bireylerin giysi modasını kimlikleşme aracı olarak kullanma düzeyleri ile Dövme yeri arasında anlamlı ilişki bulunmamaktadır (r=-0,058, p= 0,557) ve H5 hipotezi reddedilmektedir.

Tarzında ısrarcı olma durumu ile giyimi kimlikleştirme aracı olarak kullanma arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif düşük düzeyde bir korelasyon bulunmuştur (r=0,217, p= 0,000) ve H6 hipotezi kabul edilmektedir. Schiermer (2014), geç modern hipsterların seçmeci ve geçişken bir estetik benimsediğini belirtmektedir. Tarzda ısrarcı olma, bu akışkan kimlik yapısıyla ilişkili bir kimlikleşme göstergesi olarak değerlendirilebilir.

Giyime ayrılan gelir oranı ile moda anlayışı stile dikkat etme arasında istatistiksel olarak anlamlı negatif düşük düzeyde bir korelasyon bulunmuştur (r= -0,246, p= 0,000). Tarzında ısrarcı olma durumu ile giyime ayrılan gelir oranı arasında istatistiksel olarak anlamlı negatif düşük düzeyde bir korelasyon bulunmuştur (r=-0,126, p= 0,042). Tarzında ısrarcı olma durumu ile moda anlayışı stile dikkat etme arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif düşük düzeyde bir korelasyon bulunmuştur (r=0,242, p= 0,000). Tarzında ısrarcı olma durumu ile dövme olma durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif düşük düzeyde bir korelasyon bulunmuştur (r=0,152, p= 0,000).

Sonuç olarak bakıldığında, altı araştırma hipotezinin iki tanesi (H4 ve H6) kabul edilmiş, dört tanesi (H1, H2, H3 ve H5) reddedilmiştir. Kabul edilen hipotezler, hipster kimliğinin dövme ve tarzda ısrarcı olma gibi bedensel ve pratik göstergeler üzerinden kurulduğunu ortaya koymaktadır. Reddedilen hipotezler ise hipster kimlikleşmesinin belirli bir ekonomik veya estetik kategoriye indirgenemeyeceğini göstermektedir. Hipster alt kültürünün ana akım kültürden ayrışma stratejisi giyim ve beden üzerinden kurulmaktadır (Persad, 2014; Eltun, 2014; Greif, 2010; Michael, 2015; Schiermer, 2014).

Sonuç ve Öneriler

Bu çalışma, toplumsal olayların giysi modasına etkilerini ve özellikle Hipster alt kültürü bağlamında bireylerin giyim-kuşam pratiklerini bir kimlik oluşturma aracı olarak kullanma biçimlerini anlamayı amaçlamaktadır.

Araştırmanın uygulama kısmında Kadıköy, Karaköy ve Cihangir semtlerinde yaşayan ve Hipster alt kültürü ile ilişkilendirilebilecek bireylerle yürütülen sokak anketi çalışmaları yapılmıştır. Bu araştırmada, giyim-kuşamın kimlikleşme sürecindeki yeri betimsel araştırma kapsamında tarama yöntemi ile analiz edilmiştir. Bu analizler sonucunda elde edilen veriler, bireylerin giysi modasını kimliksel bir araç olarak kullanma eğilimleri ile bazı demografik ve davranışsal değişkenler arasındaki ilişkileri ortaya koymuştur. Nitekim bireylerin moda anlayışı türü (H1), Giyime ayrılan gelir oranı (H2), stil konusunda dikkat düzeyleri (H3) veya dövmenin yeri (H5) ile giysi modasını kimliksel bir ifade aracı olarak kullanmaları arasında anlamlı bir ilişki saptanmamıştır. Bireylerin giyim harcamaları ve moda bilgileri ile kimlik aidiyeti oluşturma süreçleri arasında belirgin bir bağ kurulmamaktadır.

Buna karşılık, dövme sahibi olma (H4) ve bireylerin tarzlarında ısrarcı olma (H6) değişkenleri ile giysi modasını kimlik aracı olarak kullanma eğilimleri arasında anlamlı ve güçlü ilişkiler tespit edilmiştir. Bedenin bir ifade alanı olarak modayla bütünleştiği ve bireyin dış görünüşüne dair tercih ettiği öğelerin, kültürel ve bireysel kimliğin taşıyıcısı haline geldiği görülmektedir. Özellikle tarzında ısrarcı olan bireyler, moda kavramına geçici bir eğilim olduğu kadar sürdürülebilir bir kimlik göstergesi olarak da yaklaşmaktadır. Dövme gibi beden üzerindeki kalıcı uygulamaların da giysiyle birlikte bir bütünlük oluşturarak kimliksel bir imgeye dönüştüğü görülmektedir.

Tüm bu sonuçlar, çalışmanın başında ortaya konan "moda ile kültürel kimlik inşası arasındaki ilişki" kısmen desteklemektedir. Moda, estetik ve ekonomik bir pratik olduğu kadar, bireyin sosyal, kültürel ve psikolojik varlığını ifade etme biçimi olarak da değerlendirilmelidir. Giyim-kuşam aracılığıyla bireylerin aidiyet, farklılık, karşı duruş ve dahil olma gibi çok katmanlı kimlik süreçlerini biçimlendirme yolları bu çalışma ile incelenmiştir. Hipster alt kültürü örneğinde, alternatif kimlik biçimleri, ana akım dışındaki yaşam biçimleri üzerinden özgün moda pratikleri geliştirerek kimlikleşme sürecinin hem aktörü hem de göstergesi olmaktadır.

Çalışmanın önerileri aşağıdaki gibidir.

Gelecekteki çalışmalarda alt kültürel moda pratikleri, estetik tercihlerle birlikte toplumsal, kültürel ve psikolojik dinamiklerle iç içe geçmiş bir ifade biçimi olarak ele alınmalıdır.

Benzer çalışmaların farklı şehirlerde, sosyoekonomik düzeyi ve kültürel yapısı bakımından farklılık gösteren bölgelerde de uygulanması önerilmektedir. Böylece kültürel kimlik oluşumunun moda yoluyla farklı biçimlerde temsil edilmesi daha kapsamlı şekilde değerlendirilebilir.

Anket ile birlikte derinlemesine görüşmeler ve etnografik gözlemler gibi nitel yöntemlerle desteklenen çalışmalar, bireylerin moda algılarına ve kimlik anlatılarına dair daha zengin ve çok katmanlı veriler sağlayabilir.

Gelecekte yapılacak araştırmalarda bedenin bir ifade nesnesi olarak yapılandırılması, dövme, piercing ve saç tarzları gibi ögelerin kimlik politikalarıyla iç içe geçmesiyle birlikte ele alınabilir. Moda ve beden ilişkisini merkeze alan çalışmalar, kültürel kimliğin giyimle birlikte bütüncül bir görünüş politikasıyla inşa edildiğini daha belirgin biçimde ortaya koyabilir.

Hipster kültürü gibi alt kültürlerin sosyal medya aracılığıyla şekillenmesi, görünürlük kazanması ve yeniden üretilmesi üzerine yapılacak araştırmalar da literatüre önemli katkılar sağlayacaktır. Moda, geçmişin kültürel kodlarını barındırdığı kadar dijital çağın kültürel kodlarını da barındıran bir araç olarak değerlendirilmelidir. Bu nedenle, sürdürülebilirlik, dijital kimlik ve tüketim pratikleriyle ilişkili konuların da modaya dair araştırmalarda yer alması önerilebilir.

Kaynakça

Alfrey, L. (2010). *The search for authenticity: how Hipsters transformed from a local subculture to a global consumption collective.* Master's Thesis. Georgetown University.

Arsel, Z., & Thompson, C. J. (2011). Demythologizing consumption practices: How consumers protect their field-dependent identity investments from devaluing marketplace myths. *Journal of Consumer Research,* 37(5), 791-806.

Barthes, R., (1990). *Yazı ve yorum*, Çev: T. Yücel, İstanbul: Metis Yayınları.

Baudrillard, J., (1997). *Tüketim toplumu*, Çev: H.Deliceçaylı ve F. Keskin, İstanbul: Ayrıntı Yayınları

Bourdieu, P. (1983), "Ökonomisches Kapital, Kulturelles Kapital, Soziales Kapital", Hrsg: KRECKEL, Reinhard, Soziale Ungleichheit, Soziale Welt, Sonderband 2. Göttingen, s. 183-198.

Crane, D. (2018). *Moda ve gündemleri.* Ayrıntı Yayıncılık.

De Carlo, L. T. (1997). On the meaning and use of kurtosis. *Psychological Methods*, 2(3), 292.

Eltun, E. (2014). Hipster nedir nasıl hipster olunur? Web: https://www.delinetciler.net/kadinlar-kulubu/hipster-nedir-nasil-hipster-olunur.html Erişim Tarihi: 27.08.2023, saat: 23:22

Fiske, J. (2012). *Popüler kültürü anlamak.* Çev: S. İrvan, Parşömen Yayınları.

Flawwears (2023). Hiphop'ın Tarihi ve Moda ile İlişkisi https://www.flawwears.com/blog/icerik/hiphop-tarihi-ve-moda-iliskisi?srsltid=AfmBOopBulCWHEC_OmWPIQ5dfEg7pL8W-MqKxL-7aIyOn3X25YGrt3Xr, Erişim Tarihi: 12.10.2024 Saat: 23:11

Fogg, M. (2014). *Modanın tüm öyküsü.* (Çev: E. Gözgü). Hayalperest.

Franta, L. (2014, 04. 28.). The hipster as a tourist attraction. Theprotocity.com: http://theprotocity.com/hipster-tourist-attraction/, Erişim Tarihi: 12.10.2024 Saat: 23:11

Genç, Y., Taylan, H. H., ve Baris, İ. (2015). Roman çocuklarinin eğitim süreci ve akademik başarilarinda sosyal dişlanma algisinin rolü. *The Journal of Academic Social Science Studies,* 33,79-97.

Gottdiener, M. (2005). *Postmodern göstergeler, maddi kültür ve postmodern yaşam biçimler*, (çev. E. Cengiz, H. Gür, A. Nur) İmge Kitabevi Yayınları.

Greif, M. (2010). *The hipster in the mirror.* New York Times, 12.

Groeneveld, R. A., & Meeden, G. (1984). Measuring skewness and kurtosis. *Journal of the Royal Statistical Society: Series D (The Statistician),* 33(4), 391-399.

Gürkan, G., ve Sezer, B. (2018). *Yenilikçi tatil tercihleri*. Ş. Aydın, & M. Boz içinde, *Turizmde güncel konu ve eğilimler II* (s. 153). Detay Yayıncılık.

Hebdige, D. (2004). *Alt kültür-tarzın anlamı* (Çev: S. Nişancı). Babil Yayınları.

Hill, W. (2015). A hipster history: Towards a post-critical aesthetic. *Critical Studies in Fashion & Beauty,* 6(1), 45–60

Hopkins, K. D., & Weeks, D. L. (1990). Tests for normality and measures of skewness and kurtosis: Their place in research reporting. *Educational and Psychological Measurement*, 50(4), 717-729.

Hoskins, T. E. (2015). *Foya-modanın antikapitalist kitabı.* Ütopya Yayınevi.

Kellner, D. (1991). *Reklâm ve Tüketim Kültürü*, Y. Kaplan (Ed.) Enformasyon devrimi efsanesi. İstanbul, Rey Yayınları, s. 76-77

Kellner, D. (2005). Kültür endüstrileri. Kitle iletişim kuramları. Çev: E. Mutlu, Ankara: Ütopya Yayınevi.

Koca, E. Koç, F. ve Vural, T. (2007). Kültürlerarası etkileşimde giyim kuşam. *38. ICANAS Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi*, 10-15 Eylül, Ankara, ss. 793-808 https://ayk.gov.tr/wp-content/uploads/2015/01/KOCA-Emine-KO%C3%87-Fatma-VURAL-Tuba-K%C3%9CLT%C3%9CRLERARASI-ETK%C4%B0LE%C5%9E%C4%B0MDE-G%C4%B0Y%C4%B0M-KU%C5%9EAM.pdf Erişim Tarihi: 27.04.2023.

Kozak, A. (2013). Hipsterception: A critique of popular criticism of the postmodern hipster. Available at: http://www.academia.edu/6226829/Hipsterception_A_Critique_of_Popular_Criticism_of_the_Postmodern_Hipster Erişim Tarihi: 27.04.2023.

Lawshe, C. H. (1975). A quantitative approach to content validity. *Personnel Psychology*, *28*(4), 563–575. https://doi.org/10.1111/j.1744-6570.1975.tb01393.x

McCracken, B. (2010). *Hipster christianity: When church and cool collide.* Baker Books.

Michael, J. (2015). It's really not hip to be a hipster: Negotiating trends and authenticity in the cultural field. *Journal of Consumer Culture*, *15*(2), 163-182.

Moors, J. J. A. (1986). The meaning of kurtosis: Darlington reexamined. *The American Statistician,* 40(4), 283-284.

Orsborne, A. (2013). *Moda geçmişten günümüze giyim kuşam ve stil rehberi.* (çev: D. Özen). Kaknüs

Pektaş, H. (2006). *Moda ve postmodernizm.* Yayınlanmamış Doktora Tezi, Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Persad, (2014). http://www.huffingtonpost.com.au/entry/hipsterclothing_n_5589392.html?section=australia Erişim Tarihi: 27.08.2023.

Rasmussen, A., Boas, C., Rasmussen, L., King, L., ve Madsen, T. (2012). *Investigation of the hipster.* Roskilde University.

Schiermer, B. (2014). Late-modern hipsters: New tendencies in popular culture. *Acta Sociologica,* 57(2), 167-181.

Seferoğlu, T., ve Kaya Durmaz, L. (2023). Deri modası ve müziğin sembolizmi: alt kültürlerin giyim tarzlarının görsel analizi. *Academıc Socıal Resources Journal, 8*(56), 4372-4388.

Sharee, A., ve Muhammad, N. (2018). Young adults' satisfaction towards hipster cafes: the brewing factors. *Advances in Business Research International Journal (ABRIJ), 4*(2), 41-52.

Tirro, F. (1993). *Jazz – a history.* New York City: Norton, W. W. & Company.

Trendşeyler (2014). *8 adımda hipster olma kılavuzu.* http://www.trendseyler.com/8-adimda-hipster-olma-klavuzu/ Erişim Tarihi: 27.08.2023.

Waquet, D. ve Laporte M. (2011). *Moda.* Çev: I. Ergüden, Ankara: Dost Kitabevi.

Worsley, H. (2018). *Modayı değiştiren 100 fikir.* Literatür Yayınları.

Yengin, H. (1996). *Medyanın dili.* İstanbul: Der Yayınları.

EK

KÜLTÜREL BİR KİMLİKLEŞME ARACI OLARAK GİYİM – KUŞAM MODASI: HİPSTER ALT KÜLTÜRÜ ÖRNEKLEMİ ANKET FORMU

"Kültürel Bir Kimlikleşme Aracı Olarak Giyim – Kuşam Modası: Hipster Alt Kültürü Örneklemi" başlıklı bu araştırma, günlük yaşamınızda Hipster alt kültürü kapsamında değerlendirilen giyim özelliklerine hangi oranda yer verdiğinizin belirlenmesi amacıyla yapılmaktadır.

Anket Formu'nda yöneltilen soruların doğru ya da yanlış cevapları bulunmamaktadır. Lütfen sizin için en uygun olduğunu düşündüğünüz seçeneği (X) işareti koyarak işaretleyiniz.

Zaman ayırdığınız ve araştırmaya katıldığınız için teşekkür ederim.

SOSYODEMOGRAFİK BİLGİ FORMU

1) Kendinizi hipster olarak nitelendirmekte misiniz?

a) Evet ( ) b) Hayır ( )

2) Yaşınız (Lütfen Belirtiniz): .....

3) Cinsiyetiniz:

a) Kadın b) Erkek c) Diğer (Lütfen Belirtiniz): .....

4) Eğitim Düzeyiniz:

a) İlkokul / İlköğretim ( ) b) Ortaokul ( ) c) Lise ( ) d) Lisans – Lisansüstü ( )

5) Medeni Durumunuz:

a) Evli ( ) b) Bekâr ( ) c) Dul / Boşanmış ( )

6) Mesleğiniz (Lütfen Belirtiniz): .....

7) Aylık Geliriniz:

a) Asgari Ücret b) 20.000-40.000 c) 40.001-60.000 d) 60.001 ve üstü

8) Gelirinizin Ne Kadarını Giyim- Kuşam için Harcıyorsunuz?

a) 1/4 b) 2/4 c) 3/4 d) Tamamı

9) Annenizin Mesleği (Lütfen Belirtiniz): .....

10) Babanızın Mesleği (Lütfen Belirtiniz): .....

11) Moda anlayışıma / stilime önemle dikkat ederim.

a) Kesinlikle Katılmıyorum ( ) b) Katılmıyorum ( ) c) Kısmen Katılmıyorum ( )
d) Kısmen Katılıyorum ( ) e) Katılıyorum ( ) f) Kesinlikle Katılıyorum ( )

12) Moda anlayışınızı ya da stilinizi nasıl tanımlarsınız?

13) Moda, müzik ve sanat hakkında bilgi edinmek için düzenli olarak hangi blogları ya da web sitelerini ziyaret ediyorsunuz?

14) Aşağıdakilerden hangisi moda anlayışınıza ya da stilinize ilham verir?

a) Sokaktaki insanlar ( ) b) Arkadaşlarım ya da ailem ( )
c) Bloglar ya da web siteleri ( ) d) Popüler moda dergileri ( )
e) Perakende mağazaları ( ) f) Ünlüler / sanatçılar / şarkıcılar ( )
g) Geçmiş dönemde ikon kabul edilen kişiler ya da stiller ( )
h) Hiç kimse, moda anlayışımı ya da stilimi tamamen kendim belirliyorum ( ) i) Yukarıdakilerin hiçbiri ( )

15) Sadece bir mağazada alışveriş yapmak için 500 TL verilseydi, hangi mağazaya giderdiniz?

16) Dövmeniz var mı?

a) Hayır ( ) b) Evet ( )

Cevabınız evet ise, lütfen dövmenizin yerini ve şeklini kısaca belirtiniz.

17) Çocukluk dönemlerinizde kendisini hipster olarak nitelendiren bir tanıdığınız oldu mu?

a) Evet ( ) b) Hayır ( )

18) Hipster tarzını neden benimsediniz? Belirtiniz.

19)Bu giysi silini benimsemek sizi ekonomik açıdan etkiliyor mu?

20) Tarzınızla ilgili ısrarcı mısınız?

21) Yurtdışına sık gider misiniz?

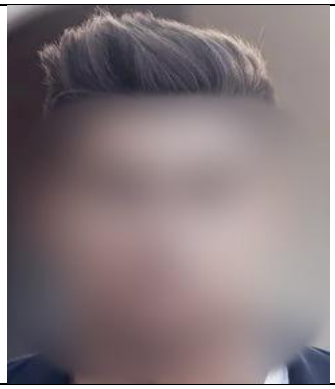
22) Şu an elinizde 5000 TL olsaydı, hangi mağazadan alışveriş yapardınız? Belirtiniz.

KÜLTÜREL BİR KİMLİKLEŞME ARACI OLARAK GİYİM – KUŞAM MODASI: HİPSTER ALT KÜLTÜRÜ ÖRNEKLEMİ ANKET FORMU

Lütfen Aşağıda Yer Alan İfadeleri Size Uygun Olma Durumuna Göre Değerlendiriniz.

KÜLTÜREL BİR KİMLİKLEŞME ARACI OLARAK GİYİM – KUŞAM MODASI	EVET	HAYIR	BAZEN
1) Skinny kot pantolonlar ya da sigaret pantolon giymeyi tercih ediyorum.			
2) Kalın çerçeveli kemik gözlükler kullanmayı tercih ediyorum.			
3) Kıyafetlerini fular, şal ve/veya puşi ile tamamlamayı tercih ediyorum.			
4) Ekoseli gömlekler giymeyi tercih ediyorum.			
5) Hayvan figürlü kolye ve takılar kullanmayı tercih ediyorum.			
6) Örgü ve deri bileklikler kullanmayı tercih ediyorum.			
7) Örgü ve kadife giysiler giymeyi tercih ediyorum.			
8) Yırtık kot pantolonlar, şortlar ve/veya tulumlar giymeyi tercih ediyorum.			
9) Bez ayakkabılar giymeyi tercih ediyorum.			
10) Koyu renkli kıyafet ve aksesuarlar kullanmayı tercih ediyorum.			
11) Saçlarımın dağınık olmasını tercih ediyorum.			
12) Giydiğim kıyafetlerin uyumlu olmasına özen göstermiyorum.			
13) Geometrik desenler taşıyan t – shirtler giymeyi tercih ediyorum.			
14) İkinci el kıyafet satan mağazalardan alışveriş yapmayı tercih ediyorum.			
15) Marka kıyafetler almamayı tercih ediyorum.			
16) Herhangi bir göz bozukluğum olmamasına karşın normal camlı gözlük kullanıyorum.			
17) Çizgi film karakterli ya da ironik yazıları olan gömlek ve t – shirtleri beğenerek kullanıyorum.			
18) Kapüşonlu kıyafetleri beğenerek kullanıyorum.			
19) Kıyafetlerimi piercing ile tamamlamayı tercih ediyorum.			
20) Kıyafetlerimi küpe ile tamamlamayı tercih ediyorum.			
21) Kat kat giyinmeyi seviyorum.			
22) Gittiğim yere özel kıyafetler giymeye özen göstermiyorum.			
23) Saçlarımı sıra dışı renklere boyamayı seviyorum.			
24) Rengârenk çoraplar giymeyi seviyorum.			

	Hipster Sokak Tarzı (Tarz 1)	**Hipster Ofis Tarzı (Tarz 2)**
Görsel 1		
	https://www.pinterest.com/pin/551339179373889138/	https://lookastic.com/men/looks/blazer-dress-shirt-chinos/13141
Görsel 2		
	Stockholmstreetstyle.feber.se	https://palladium.ua/mango_51053553_56_42_8433886219723_.html
Görsel 3		
	https://www.alamaariavillage.com/product-similar-image/?12898585011700	https://fr.pinterest.com/alappella/
Görsel 4		
	https://nl.pinterest.com/pin/137219119884616685/	https://item.gmarket.co.kr/Item?goodsCode=1186780949

	Hipster Sokak Tarzı (Tarz 1)	Hipster Ofis Tarzı (Tarz 2)
Görsel 5		
	https://keikolynn.com/2012/09/hello-sailor/	https://tr.pinterest.com/pin/823806956822027100/
Görsel 6		
	https://tr.pinterest.com/pin/602356518887667533/	https://nl.pinterest.com/pin/27373510220083823/
Görsel 7		
	https://www.roamar.com.br/galeria.php?categoria=30	https://tr.pinterest.com/pin/734368283000942215/
Görsel 8		
	https://es.pinterest.com/pin/382102349646146409/	https://tr.pinterest.com/pin/586030970234736560/

	Hipster Sokak Tarzı (Tarz 1)	Hipster Ofis Tarzı (Tarz 2)
Görsel 9		
	https://nl.pinterest.com/pin/103653228913781976/	https://share.google/wcoDHWUbfK2tNAerD
Görsel 10		
	https://www.facebook.com/photo/?fbid=981579602001525&set=pcb.981582928667859	https://eksiseyler.com/erkeklerin-bel-cantasi-taktigi-korkunc-donem